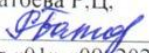
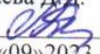
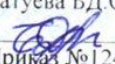

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Забайкальского края
Комитет образования муниципального района «Агинский район»
МОУ «Южно – Аргалейская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»
Руководитель ШМО
Батоева Р.Ц.

от «01» «09» 2023 г.

«Согласовано»
Заместитель директора УВР
Ашхаева Д.Н.

«01» «09» 2023 г.

«Утверждено»
Директор
Батуева Б.Д.С.

Приказ №124
от «01» «09» 2023 г.

**Рабочая программа
по бурятскому языку 4 класс**

разработана учителем нач.классов Янжимаевой С.Ц.

2023 -2024 уч.год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Настоящая программа включает следующие разделы:

1. пояснительная записка;
2. планируемые результаты освоения учебного предмета;
3. содержание учебного предмета;
4. тематическое планирование.

Рабочая программа разработана на основе следующих нормативно правовых документов:

- 1.Федеральный закон от 29.12.2012 №273 ФЗ «Об образовании» (с изменениями от 31.03.2015);
- 2.Федеральный государственный образовательный стандарт НОО (от 31.12.2015г. №1576);
- 3.Федеральный перечень учебников, утвержденных, рекомендованных (допущенных) к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях, реализующих программы общего образования, приказ Министерства образования и науки РФ от 31 марта 2014 №253 (с изменениями на 26.01.2016);
- 4.Примерной ООП НОО утвержденной Министерством образования и науки РФ, протокол 08.04.2015 г. №1/15;
- 5.СанПиН, 2.4.2.2821-10 «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях» (утвержденные постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации 29.12.2010 г. №189, с изменениями от 29 июня 2011 г., 25 декабря 2013 г., 24 ноября 2015 г.);
6. УМК по системе Л В Занкова
7. Основная образовательная программа НОО МОУ «Южно-Аргалейская СОШ»;
8. Положение о Рабочей программе МОУ «Южно-Аргалейская СОШ» (протокол №18 от 18.05.2017 г.).

ПРОГРАММА ДҮРБЭДЭХИ КЛАСС Буряад хэлэн (34недели × ч= 68ч)

Хэлэлгын хубинууд (48ч)

Хэлэлгын хубинууд: юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ, глагол, дахуул үгэнүүд.

ЮУМЭНЭЙ НЭРЭ (20ч). Юумэнэй нэрын удха шанар ба асуудалнууд. Юумэнэй нэрын нэгэнэй ба олоной тоо. Мэдүүлэл соо ондоо үгэнүүдтэй холболдожо, юумэнэй нэрын һүүл залгалтануудые абадаг тухай ойлгосо (асуудануудаар). Дахуул үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ дадалтай болохо.

ТҮЛӨӨНЭЙ НЭРЭ (5ч)

ГЛАГОЛ (8ч). Глаголой удха шанар ба асуудалнууд. Глаголой хуури ба залгалта тухай юрэнхы ойлгосо үгэхэ.

Мэдүүлэл соо глаголнуудые зүбөөр хэрэглэжэ хураха. Адлирхуу ба харша удхатай үгэнүүд. Глаголнуудые хэлэлгэ соо, бэшэлгэдэ хэрэглэжэ хураха.

Морфологическа шүүлбэри хэхэ дадалтай болохо.

ТЭМДЭГЭЙ НЭРЭ (5ч). Тэмдэгэй нэрын удха шанар ба асуудал. Тэмдэгэй нэрэнүүдые хэлэлгэ соо, бэшэгтэ хэрэглэжэ һураха. Текст, шүлэг сооһоо тэмдэгэй нэрэнүүдые оложо шадаха.

ТООГОЙ НЭРЭ (5ч)

НАРЕЧИ (5ч)

Мэдүүлэл (15ч).

Хоёрдохи класста үзэһэнөө дабталга. Юрэ хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнүүд. Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд: нэрлүүлэгшэ ба хэлэгшэ гэхэн терминтэй танилсалга, мэдүүлэл сооһоо илгажа һураха.

. Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд тухай юрэнхы ойлгосотой болохо. Удхаараа холбоотой паар үгэнүүдые илгажа, үзэһэн грамматическа формонуудые хэрэглэн, мэдүүлэл зохёожо, тэрэнээ дэлгэрэнгы болгохо шадабаритай болохо.

Синтаксическа шүүлбэри хэхэ дадалтай болохо.

Үзэхэнөө дабталга (5ч)

Нуралсалай жэлэй һүүлдэ 4- дахи классай нуралшад иимэ мэдэсэ ба дүршэлтэй болоһон байха:

– аялганай тааралдал, нубарил ба нугаралые, үгын нуури ба залгалтые, үндэһэн ба суффиксые, үзэхэн хэлэлгын хубинуудые, мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүдые.

Нуралшад иимэ шадабаритай болохо:

- багшын уншажа үгэхэдэ, 50– 70 үгэтэй текстые алдуугүйгөөр, сэбэр гоёор бэшэхэ;
- үгын һүүлэй **ээ- эй, ээ- өө** аялгануудые зүбөөр хэрэглэхэ;
- юумэнэй нэрэнүүдые олоной тоодо зүбөөр хэрэглэхэ;
- тэмдэгэй нэрэнүүдые хэлэлгэ соогоо зүбөөр хэрэглэхэ;
- мэдүүлэлнүүдэй һүүлдэ асууһан ба шангадхаһан тэмдэгүүдые зүбөөр табижа шадаха;
- интонаци баримталан, мэдүүлэлнүүдые илгахэ;
- мэдүүлэл сооһоо шухала гэшүүдые оложо шадаха;
- багшын уншажа үгэхэн текстдэ түсэб өөрөө табяад (50-60үгэтэй), нургалгын изложени бэшэхэ
- багшын хэлэжэ үгэхэн темэдэ гү, али хараһан, дуулаһан юумэн тухайгаа богонихон сочинени бэшэжэ шададаг болохо.

ДҮРИМӨӨР ШАЛГАГДАХАГҮЙ ҮГЭНҮҮД

Алаяһан, амбаар, базаар, балуур, баржыха, бишыхан, гулабхаа, гүрөөһэн, гүбээ, дальбараа, долёобор, жалжагы, жиихэ, жараахай, замбуулин, зомгоол, игаабари, лимбэ, мангир, мүнөөдэр, наришхан, ниислэл, нягта, найрамдал, онгосо, ооһор, омоли, нүсхэгэр, сухаари, сагаалган, тармуур, таабай, түрүүлэгшэ, улаалзай, үбгэжөөл, үгэрсэ, үндэһэн, хандагай, хюмһан, хаалишан, хархяаг, шишдам, шишираг, эрбээхэй, элжэсэн, ээрсэг, ээзгэй, юрөөл, юртэмсэ, ямаан.

Дүрбэдэхи классай нуралшадай хэрэглэхэ номууд:

- Б.Б. Батоев, Ц.Б. Будаев, В.Ц. Нимацыренова

Буряад хэлэн Улан - Үдэ «Бэлиг» 2003

Багшын хэрэглэхэ номууд:

- Д.Д. Ошоров **Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ.** Буряад нургуулин программинууд, 1 – 4 классууд Улан - Үдэ «Бэлиг» 2004
- Э.Р. Раднаев **Буряад хэлэнэй фонетикэ** Улан - Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2007
- С.Г. Будаин Ж.Д. Жамбуева Я.Ц. Ивахинова Ц.В. Лубсанова **Буряад хэлээр текстнүүд** Улан - Үдэ «Бэлиг» 2006
- С.Ц. Содномов **Диктантнуудай суглуулбари 1 – 4 классууд** Улан - Үдэ «Бэлиг» 2002
- С.Д. Бабуев, С.С. Балагунова, Ц.Ц. Бальжинимаева, Ц.Б. Будаев, А.Н. Содномов **Буряад хэлэнэй тайлбари толи** Улан – Үдэ Буряадай номой хэблэл 1992

Календарно – тематическое планирование по родному языку (4 класс)

№	Разделы и темы	Количес тво часов
1	Хэлэлгын ямар хубинуудыг мэдэхэбтэ? Юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ, үйлэ үгэ тухай дабтаха	1ч
2	Алибаа юумэ нэрлэхэн үгэнүүд ямар хэлэлгын хуби болоноб? Юумэнэй нэрэ тухай дабталга	1ч
3	Юумэнэй нэрэ ямар тоодо хэрэглэгдэдэг бэ?	1ч
4	Юумэнэй нэрэнүүд бултадаа олоной тоодо хэрэглэдэг гү?	1ч
5-6	Зохилдол гэжэ юун бэ? Юумэнэй нэрын сохилдол, 7 падежнүүд	2ч
7	Юумэнэй нэрын сохилдохо нэгэдэхи арга.	1ч
8-9	Зохилдолой хоёрдох аргаар ямар юумэнэй нэрэнүүд хубилхаб?	2ч
10	Зохилдолой гурбадахи аргаар ямар юумэнэй нэрэнүүд хубилхаб?	1ч
11	Олоной тоогой түхэлтэй юумэнэй нэрэнүүд яажэ сохилдодог бэ?	1ч
12	Нэрын падеждэ хэрэглэгдэхэн юумэнэй нэрэ мэдүүлэлэй ямар гэшүүн болоноб?	1ч
13	Хамаанай падежэй юумэнэй нэрэнүүд мэдүүлэл соо ямар үүргэтэйб?	1ч
14	Зүгэй падеж. Хэндэ? Юундэ? Хаана?	1ч
15	Нэрын ба үйлын падежэй түхэлтэй юумэнэй нэрэнүүдыг яажэ илгэхаб?	1ч
16	Н хашалган һуултэй юумэнэй нэрэнүүд үйлын падеждэ ямар түхэлтэйб?	1ч
17	Зэбсэгэй падежэй түхэлтэй юумэнэй нэрэнүүд ямар залгалтануудыг абанаб?	1ч
18	Хамтын ба гаралай падежнүүд.	1ч
19-20	Дахуул үгэнүүд ямар үүргэтэйб?	2ч
21	Түлөөнэй нэрэ гэжэ юун бэ? Түлөөнэй нэрэ, нэгэнэй ба олоной тоогой түлөөнэй нэрэнүүд.	1ч
22	Түлөөнэй нэрэ хэды нюур харуулдаг бэ?	1ч
23-25	Түлөөнэй нэрэнүүд яажэ сохилдодог бэ?	3ч

26	Үйлэ үгэнүүд бэшэ хэлэлгын хубинуудһаа юугээрээ илгаатайб?.	1ч
27	Үйлэ үгэ ямар гурбан сагтайб? Саг бүхэниень яажа илгаруулхаб?	1ч
28- 29	Үйлэ үгэнүүдэй залгалта зүб бэшэхэ ямар дүрим бииб?	2ч
30- 31	Үйлэ үгэнүүдэй нюур яажа харуулагдадаг бэ?	2ч
32	Буруушааһан частицануудые үйлэ үгэнүүдтэй яажа бэшэхэб?	1ч
33	Үйлэ үгэнүүдтэй үшөө ямар частицанууд хэрэглэгдэдэг бэ?	1ч
34- 38	Тэмдэгэй нэрэ тухай юу мэдэхэбта?	5ч
39- 40	Тоогой нэрэ гэжэ юун бэ?	2ч
41- 42	Тоогой нэрэ ямар һууритайб?	2ч
43	Наречи гэжэ ямар хэлэлгын хубиб?	1ч
44	Наречи мэдүүлэлэй ямар гэшүүн болоноб?	1ч
45- 47	Наречинүүд юу харуулдаг бэ?	3ч
48- 52	Мэдүүлэл хэлэлгын гол единица болоно гү?	5ч
53- 57	Нэгэ түрэл гэшүүд гэжэ ямар гэшүүд бэ?	5ч
58- 59	Хэлэлгын нюусанууд	2ч
60	Хэлэлгэ ямар стильтэйб?	1ч
61- 62	Уран һайханай стилиин хэлэлгэ юугээрээ ондооб?	2ч
63- 68	Үзэхэнөө дабталга	6ч